

Zavezniki prekinajo stike z Rusijo

Sklep o prekinitvi je načelno baje že sprejet — Sovjetska ofenziva je ustavljena na vseh frontnih odsekih — Sovjetsko poročilo pravi, da so na bojiščih le manjše praske

PARIZ, 22. decembra. Stefani. — V FRANCOŠKIH POLITIČNIH KROGih IZJAVLJAJO, DA STA FRANCIJA IN ANGLIJA V NAČELU SKLENILI, DA BOSTA PREKINILI DIPLOMATSKE ODNOSAJE S SOVJETSKO UNIJO. TA PREKINITEV SE BO IZVRŠILA ŠE PRED ODPOŠILJATVIJO ZNATNEJSIH KOLIČIN BOJNEGA MATERIALA FINSKI.

Sovjetska ofenziva povsod ustavljena

HELSINKI, 22. decembra. Havas. Ofenziva sovjetskih čet je sedaj na vseh frontnih odsekih ustavljena. Velika zmaga pri Suomisalmiju je povzročila popoln zastoj sovjetskih operacij, kar Finci izrabljajo za to, da znova zasedejo nekatera področja, ki so jih bili doslej izgubili. Tudi na severu se je položaj močno popravi. Nevarnost, da bi sovjetske čete napredovale tako proti jugu, da bi odrezale Finsko od kopnene zveze s Švedsko, je zdaj odstranjena. Sovjetske čete se na tem frontnem odseku umikajo še vedno proti severovzhodu. Letalski napadi so s tekom včerajšnjega dneva povzročili silno znatno škodo, vendar nikjer tako, da bi mogla kakor koli uplivati na vojaške operacije in razpoloženje finske javnosti. Pri tem se je znova izkazalo tudi finsko obrambno letalstvo, ki je sovražnika uspešno preganjalo in zbililo več sovjetskih letal.

OSLO, 22. decembra. Reuter. Po vesterah iz Pasvika so bile včeraj opažene sovjetske čete v bližini norveške meje pri

Hejenjäviju. Sovjetske čete so korakale v smeri proti severu, umikajoč se pred finskimi četami.

HELSINKI, 22. decembra. Stefani. Včerajšnje dvakratno bombardiranje mesta po ruskih letalih je napravilo veliko škodo zlasti na šolah in bolnišnicah. Najbrže sta bila dva ruska bombnika sestreljena od obrambnih topov. Na sektorju Agijardia so Finci uplenili devet velikih oklopnih avtomoblov, dva topa velikega kalibra, 20 strojnic in veliko množino streliva. Med Likso in Renolo je bil en rusk bataljon popolnoma uničen. Pri tem so finske čete zajele eno poljsko baterijo.

SOVJETSKO POROČILO

MOSKVA, 22. dec. DNB. Poročilo generalnega štaba leningrajskega vojnega okrožja pravi: Na včerajšnji dan je bilo več akcij patrulj in manjših oglednih oddelkov. S karelijskega ozemlja javljajo o močne mtopniškem ognju. Sovjetsko letalstvo je včeraj izvršilo več oglednih poletov. V bitkah v zraku je bilo zbitih deset sovražnih letal.

Anglija in Francija priznali Beneševo vlado

PARIZ, 22. dec. Ass. Press. Francoska in angleška vlada sta priznali češkoslovaško vlado dr. Eduarda Beneša.

LONDON, 22. dec. Reuter. Bivši prezident Češkoslovaške dr. Eduard Beneš je poslal angleškemu zunanjemu ministru lordu Halifaxu z 20. t. m. datirano pismo, v katerem mu sporoča o ustanovitvi odbora osmih, ki je dobil pooblastilo, da kot provizorična vlada zastopa češkoslovaški narod ter sporazumno s franco-

ske in angleško vlado sprejema sklepe o ustanovitvi in vodstvu češkoslovaške vojske v Franciji. Odbor sestavljajo: dr. Eduard Beneš, general Ingr, poslanik Osusky, Outrata, Ripka, msgr. Šramek in general Viest. Lord Halifax je odgovoril dr. Benešu, da velkobritanska vlada priznava kompetenco odbora in da mu bodo posamezna angleška ministrstva nudila vso potrebno pomoč.

Italija bo branila višje interese Evrope

RIM, 22. dec. Stefani. Italijanski listi se dalje ukvarjajo z italijanskimi interesi na Balkanu in v Podonavju in razpravljajo zlasti o vedno tesnejšem zbljevanju med Italijo in Madžarsko. Pri tem naglašajo, da bo Italija v vsakem primeru v višjem interesu Evrope ščitila

red in mir v Podonavju in na Balkanu, zlasti pa pred vsakim razdiralnim pokušom komunizma. Kakor je nastopila z vso svojo odločnostjo, in to s polnim uspehom, v Španiji, tako bo nastopila, ako bi bilo potrebno, tudi na tem evropskem področju.

Vedno večji uspehi kitajske ofenzive

ČUNGKING, 22. dec. Reuter. Pooblaščen predsednik vojnega ministrstva je izjavil, da so Kitajci med Niningom in morjem v pokrajini Kwangsi presekali fronto in onemogočili Japoncem umik. Kitajske čete so ustavile japonsko prediranje severno od Nanjinga pri Pingjangu. V osrednji Kitajski so zavzele Čangkajske čete več strateških točk vzdolž železniške proge Kiang-Nanchang. Na severnem Kitajskem, posebno v Šansiju,

so japonske čete, neprestano presenečane od gverilskih kitajskih čet, utrpeli velike izgube.

SANGHAJ, 22. dec. Ass. Press. Kitajske čete v provinci Kwangsi, ki jim poveljuje Čung Hsi, eden najmožnejših generalov nacionalne Kitajske, so obkrožile japonsko vojaško bazo Naning. Kakor pravijo poročila iz Čungkinga, pričakujejo zavzetje tega mesta vsak čas.

Ameriške države groze s sankcijami

WASHINGTON, 22. dec. Havas. Po razgovoru, ki ga je imel brazilski veleposlanik Boles v zunanjem ministrstvu, je izjavil, da so vse ameriške vlade sporazumne glede besedila protestne note glede kršitve ameriške nevtiralnosti v zvezi z zadnjim spopadom med Angleži in Nemci na morju. Nota, ki je bila napovedana za danes, bo objavljena najbrže šele jutri, v soboto. V njej bo svarilo z eventualno uporabo sankcij proti kršiteljem in tudi napoved konference o

nevtiralnosti Amerike, ki bo meseca januarja v Rio de Janeiru.

TRGOVINSKI SPORAZUM MED NEMCI IN ROMUNI

BUKAREŠTA, 22. dec. Rador. Mešana romunsko-nemška komisija za rešitev vseh spornih vprašanj med obema državama je končala svoje delo. Pogajanja so potekala v prijateljskem duhu. Dosežen je sporazum, po katerem bo medsebojna trgovina od 1. januarja dalje šlela na relaciji ena marka za 49 lejev. Za nabavo, ki so v teku, je določen prehodni način obračunavanja.

Izjava ujetih sovjetskih vojakov

HELSINKI, 22. dec. Exchange Telegraph. Dopisniki tujih poročevalskih agencij so imeli priliko govoriti s sovjetskimi vojaki, ki so bili ujeti pri zadnjih bojih na osrednji fronti. Iz pogovora z njimi je bilo mogoče izvedeti, da je organizacija preskrbe sovjetskih čet z bojnim materialom, posebno pa s hrano zelo pomanjkljiva in slabo funkcionira. Ujetniki so povedali, da po več dni niso dobili tople hrane, da si morali vzdržati v najhujšem mrazu na prostem. Tudi na železnici, ki veže bojišče z Leningra-

dom, ni pravega reda. Zaradi tega trpijo posebno veliko ranjenec, ker ne pridejo pravočasno v bolnišnice. Razen tega v Leningradu ni dovolj bolnišnic in so vse že prenapolnjene. Sedaj pošiljajo ranjenec že v kraje, ki leže dalje od Leningrada v notranjosti. Vojaki so izjavili, da ne vedo, čemu se vojskujejo in so pač šli v boj, ker so morali. Proti Fincom ne čutijo nobene sovražnosti. Ob koncu so izjavili, da so zadovoljni, da so ujeti, ker se jim sedaj ne bo več treba vojskovati.

Dokončna preselitev Nemcev iz Italije

RIM, 22. decembra. Exchange Telegraph. Včeraj je bil šef nemške politične policije Himmler več časa v avdienci pri Mussoliniju. Kakor se zatrjuje na poučenem mestu, je prispel Himmler v Rim v prvi vrsti v svojstvu vrhovnega komisarja za vrnitev nemških manjšin v Nemčijo in njihovo naselitev v območju nemškega življenjskega prostora. Ob tej priliki so se rešila še zadnja vprašanja, ki so se preselitve nemške manjšine na južnem Tirolskem v Nemčijo. Kakor znano, se morajo južnotirolski Nemci odločiti najkasneje do 31. t. m. ali za Italijo ali za preselitev v Nemčijo. To pa velja tudi za pripadnike nemške narodne manjšine na drugih italijanskih področjih. (V Kanalski dolini, ki je bila prej sestavni del Koroške, se presele v Nemčijo nemške manjšine, naseljene med Slovenci v Trbižu in drugod. Op. ur.)

BOLCAN, 22. decembra. Stefani. Sem-kaj je prispel italijanski komisar za kolonizacijo in dal oblastem potrebna navo-

dila za pospešeno izseljevanje Nemcev v gornji Adiži, da bi se tako čimprej lahko naselili tamkaj italijanski kolonisti.

Italija proti hegemonističnemu miru

Italijanska uradna agencija kritizira in odklanja zavezniške vojne cilje in naglašja zlasti italijanske interese na Sredozemskem morju

RIM 22. decembra. Diplomatski urednik Stefani piše: Neki zelo ugledni angleški list je objavil članek, v katerem pravi, da morata imeti Anglija in Francija za vojni cilj osiguranje varnosti pred napadi s strani Nemčije. Da se to doseže, pravi pisec, je treba ustvariti tri pogoje: Prvi je, da postaneta angleška in francoska vojska stalno najmočnejši v Evropi, drugi, da se zagotovijo strateške meje na Renu in drugod, in tretji, da ostaneta trajno in brezpogojno najmočnejši na Sredozemlju. Ta angleški list pravi dalje, da ta zadnji pogoj ni vezan na sedanjo vojno, razen v primeru, ako Italija ne bi intervenirala proti zahodnim velesilam. Medtem je pa treba naglasiti, da je prav ta tretji pogoj ne navadno važen in bistven, ker vse dokler bosta zahodni velesili zahtevali za sebe premoč na Sredozemskem morju, bosta, kakor pravita, mogli preprečiti sklenitev

zveze med tremi totalitarnimi imperiji Nemčijo, Italijo in Sovjetsko unijo.

Ako se ta članek pobliže preuči, potem je šele mogoče videti, kakšna usodna atmosfera vlada v Versaillesu, s katerim je bil ustvarjen zadnji mir. Pred 20 leti se je verovalo, da je mogoče razdeliti Evropo na dva dela, t. j. na dve hierarhijski državi. V enem delu so bile oborožene in dominirajoče države, a v drugem slabotne in podrejene. Toda izkušnja je pokazala, da Evropa ne more ustvariti solidne organizacije ter kreniti k mednarodni obnovitvi in sodelovanju na taki nepravični podlagi. Italijansko javno mnenje je vedno opozarjalo na potrebo pravičnega miru; in da je imelo prav, so pokazali v polnem obsegu dosedanja dogodka. Ko se je sedaj prava vojna šele začela, morejo biti razprave o miru res le teoretskega značaja, toda pri tem se ne sme pozabiti, da nihče ne ve, kako

dolgo bo vojna, ako se bo nadaljevala, še trajala. Kar tiče Sredozemlja Italija priznava pravice in tranzitne interese Anglije, posebno pa njene zveze z njenimi imperialnimi posestvi, toda na tem morju so najvažnejše pravice Italije, ker predstavlja to morje zanjo življenje, za druge pa samo prehod.

Italijanski narod je zavzel do tega vprašanja jasno stališče. Vprašanje Sredozemskega morja je vprašanje ravnotežja interesov. Toda mentaliteta demokratičnih držav je še vedno taka, da še dalje goje upanje o hegemonističnem sistemu v Evropi. Tako stališče bi pa samo v brezkrainost podaljšalo vojno stanje, ki je nastalo prav zaradi teh hegemonističnih teženj. Na podlagi tega je treba reči, da bi bil mir, kakršnega nameravajo vsiliti Evropi na zahofo, še slabši in usodnejši od versalleskega. Povzročil bi trajno vojno stanje.

ZOPET IRSKE BOMBE V ANGLIJI

LONDON, 22. dec. Sinoči je v Birminghamu eksplodiralo pet bomb. Člani irske ilegalne organizacije so podtaknili tudi na pošti bombo, ki je uničila nad 200 božičnih čestitk. Bombe so ponekod povzročile požare. Nekj delavec se je opeknel po rokah.

Maribor, 22. decembra.

Ce pogledamo uradno statistiko, najdemo, da je bilo l. 1931., to je pri zadnjem ljudskem štetju, v dravski banovini 154.528 kmečkih gospodarstev. Ta gospodarstva lahko razdelimo na več skupin, v katere združimo posestva z isto površino in vidimo naslednjo sliko: od 0,01—0,50 ha je 18.234 posestev (11,3%) od 0,51—1 ha je 13.208 posestev (ali 8,3%) od 1—2 ha je 19.695 posestev (ali 12,70%) od 2—5 ha je 37.655 posestev (ali 24,4%) od 5—10 ha je 28.832 posestev (ali 18,1%) od 10—20 ha je 24.470 posestev (ali 15,8%) od 20—50 ha je 10.785 posestev (ali 7%) od 50—100 ha je 1.264 posestev (ali 0,8%) od 100—200 ha je 299 posestev (ali 0,2%) od 200—500 ha je 151 posestev (ali 0,1%) preko 500 ha je 55 posestev (ali 0,01%)

Razvidno je tedaj, da je največ posestev od 2—5 ha. Nastane vprašanje, kedaj je kmečko posestvo dovolj veliko? Odgovor na to vprašanje je le eden in sicer: površina kmetijskega obrata mora biti tako velika, da najde na njem kmetijska družina dovolj dela in jela. Vendar je ta površina lahko različna in je odvisno od tega, kje leži ta kmetijski obrat, ali je blizu industrijskih centrov, ali je blizu mest, ali pa je daleč v stran od teh središč. Tako je n. pr. preračunano, da lahko kmet s številnejšo družino blizu industrijskih krajev živi na posestvu, ki meri okrog 5 ha, ker bo lahko svoje pridelke vnovčeval, dočim pa bo kmet z isto družino n. pr. na Kozjaku ali v Prekmurju na posestvu, ki meri 10 ha, stradal. Iz tega vidimo, da je tudi odvisno od oddaljenosti posestva od trga, kako bo kmet gospodaril. Tudi količina zemlje igra pri tem veliko vlogo.

Dandanes napredujejo mala posestva, katera obdeluje kmet s svojo družino sam, mnogo bolj, kakor pa veleposestva. Veleposestva nazadujejo, zaradi tega, ker nimajo dovolj delavcev, ki so predragi sorazmerno s ceno pridelkom in pa zaradi tega, ker so navadno preodlagjena od trgov, kjer bi svoje pridelke lahko vnovčevali.

Statistika tudi odkriva, da je največ srednjih posestev, ki komaj odgovarjajo oni zahtevi po delu in jelu. Naše kmetijske družine so navadno mnogoštevilne in vsa ta družina mora najti kruha na posestvu. Najde ga le takrat, če kmetijska družina dela skupno na grudi in složno. Ker pa so danes zahteve kmetijskega človeka silno narasle, ni dovolj ono, kar se pridelja na zemlji, na lastni grudi, ampak mora priti pomoč od drugod. To je prvi vzrok bega od grude v mesta, v tovarne in v tujino.

Drugi vzrok, ki pa najbolj prihaja v poštev v Prekmurju, je naslednji. Tam je v navadi, da da oče vsakemu otroku del svoje zemlje. Tako se posestvo, na katerem so prej prebivali, delali in jedli vsi, razdeli med obdelovalce. Seveda pa so ti deli mnogo premajhni, da bi se nova družina mogla na njem preživljati. Na ta način nastane iz ene kmetije, po takšni delitvi, več delov in lastnikov teh delov niso več kmetije ali žetlarji, ampak kočarji. Za življenje imajo premalo in prisiljeni so, iskati si kruha drugod. In kje ga danes najdejo? V industrijskih mestih ali v tujini na sezonskem delu.

Posledic takih delitev posestev vidimo danes v Prekmurju in drugod mnogo, in takšne delitve so tudi vzrok krize našega kmetijskega stanu. S takim postopanjem pa je zopet odprta pot drugi nevarnosti, in sicer družitvi teh delov, a ne po kmetih, ampak po trgovcih, advokatih in drugih. Mali kočar, ki je po razdelitvi dobil svoj košček zemlje, se je zadolžil in njegova zemlja je prišla na hoben. Kupi jo oni, kateremu je dolžan. In, če je ta trgovec ali advokat, ki nima interesa, da bi se bavil s kmetijstvom, obdrži na zemlji svojega prejšnjega lastnika, a ne več kot gospodarja, ampak kot ofra, ki dela tujemu gospodarju na nekdanji svoji zemlji.

Taka delitev posestev bi se morala odpraviti. Naša zakonodaja bi morala imeti poseben paragraf, ki bi prepovedal delitev posestev, ker je le v škodo kmetijskega stanu, zemlji in pa državi. S tako prepovedjo bi ostala naša posestva cela in na njih bi se lahko tudi uredilo nekako združeno življenje.

V zvezi s tem bi lahko omenili tudi zelo slabo izvedeno agrarno reformo, katero niso izvedli strokovnjaki. Zemljo so preveč razdelili na drobne parcele.

Eno najvažnejših vojnih poglavij

Govora angleškega ministra za koordinacijo obrambe in francoskega ministra za oboroževanje — Sedan, a faza vojne je najodločilnejša

LONDON, 22. decembra. Exchange Telegraph. Minister za koordinacijo obrambe lord Chatfield je imel po radiu govor, v katerem je nastopil proti mišljenju, da sedanji način vojskovanja nima nobenega pomena. Minister je izjavil, da je vojna v resnici v polnem razmahu, čeprav na fronti ni nobenih posebnih dogodkov. Dejansko se razvija sedaj eno izmed najvažnejših vojnih poglavij. Nemčija more voditi samo kratkotrajno vojno, zato skuša zlomiti angleško pomorsko silo in onemogočiti dovoz blaga. Na to se je pripravljala že davno pred pričetkom sovražnosti, in je prav na ta način boja polagala največje upe. To dokazuje že dejstvo, da so bile nemške mine izdelane pred vojno, ker jih sicer sedaj v taki množini ne bi bilo mogoče producirati. Že prej je tudi sklenila, da se ne bo držala mednarodnih konvencij o vojni na morju. Toda Anglija in Francija

sta nemške nakane strli in ohranili svobodo morske plovnosti. Prav to je prva podlaga za sigurno končno zmago.

PARIZ, 22. dec. Havas. Minister za oboroževanje je imel po radiu govor, v katerem je naglasil, da dela Francija danes, kakor v vseli zgodovinskih dneh, v dve smeri. Bori se za trdno mejo in dela v zaledju. Vojna in delavna industrija sta pa prežeti miru. Francija je prepričana o zmagi, po kateri se bo kmet spet vrnil k plugu, delavec v tovarno. Da se pa zmaga čim bolj izboljšuje, je treba, da vsi pomagajo pri tem, posebno pa vojna industrija. Delamo brez odmora, da skuramo in sestavimo tak vojni material, pred katerim bo sovražnik prisiljen, položiti orožje. Vojna je akcija, zato morajo biti vsi Francozi prežeti vojnega duha. Vsem bojovníkom na fronti pravim, da bomo storili vse, da bodo imeli, kar potrebujejo za doseg svojega cilja.

Saradžoglova izjava o Turčiji

BERN, 22. dec. Turški zunanji minister Saradžoglu je dopisniku »Neue Zürcher Zeitung« med drugim izjavil, da prekinitve rusko-turških pogajanj niti malo ni ogrozila tradicionalnih prijateljskih odnosov med sovjetsko Rusijo in Turčijo. Trenutno sicer ni želje, naj se pogajanja nadaljujejo, toda vrata so na široko odprta. Podpis ankerskega pakta ni v nasprotju s turško tradicionalno politiko, ker ni besedilo pogodbe z Anglijo in Francijo v kakršnem koli nasprotju s

tretjo silo. Turčija je odločena, da korrektno in lojalno izpolni vse obveznosti, ki jih je prejela po sporazumu glede morskih ožin v Montreuxu. Trenutno Turčija nima namena, da izčrpa vse kredite, ki jih je dala Anglija na razpolago. Turčija nima nevarnosti od strani Rusije. V kratkem se bodo začela gospodarska pogajanja z Nemčijo. Balkanske države Turčija, Grčija, Rumunija in Jugoslavija so v pogledu svojih zunanje-političnih smernic složne.

Pogreb kapitana Langsdorfa

BUENOS AIRES, 22. decembra. DNB. Poveljnik vojne ladje »Admiral Graf von Spee« Hans Langsdorff je bil v četrtek popoldne v navzočnosti velike množice ljudstva slovesno pokopan na tukajšnjem nemškem pokopališču. Za krsto je stopalo 40 častnikov in 300 mornarjev posadke potopljenega ladje. Na grobu je četa argentinskih mornarjev oddala častno salvo.

Nemški veleposlanik je na grob položil venca vodje Rajha Hitlerja in zunanjega ministra Ribbentropa. Prečitana je bila tudi brzojavka admirala Rödera kot zadnji pozdrav nemške vojne mornarice mrtvemu junaku. Pri odhodu s pokopališča so Argentinci priredili nemškemu častniku in mornarjem prisrčne ovacije.

Chamberlain bo govoril o vojnih ciljih

LONDON, 22. dec. Exchange Telegraph. Predsednik vlade Chamberlain bo dne 9. januarja imel velik govor o vojnih ciljih zaveznikov. V prihodnjih dneh nato pa bodo govorili o istem vprašanju posamezni ministri po večjih angleških mestih.

Dogodki na morju

AMSTERDAM, 22. decembra. Reuter. Včeraj sta v holandskih vodah zadela na mine en italijanski in en švedski parnik. Italijanski parnik »Comitas« (3600 ton) je bil na potu v Antwerpen, švedski parnik »Vega« pa je vozil proti severu.

AMSTERDAM, 22. decembra. Havas. V Imuiden je prispelo 17 članov posadke švedskega parnika, ki se je v pretekli noči potopil blizu holandske obale. Trije mornarji so teže, trije laže ranjeni.

OSLO, 22. decembra. Reuter. Nemška letala so bombardirala in potopila majhen angleški parnik, ki je vlekel rešilne čolne neke danske jadralnice, ki je bila zadela na mino. Norveški parnik »Rogaland« je prispel v Koperin s posadko nekega potopljenega majhnega angleškega parnika in z mornarji neke danske ladje.

RIGA, 22. decembra. DNB. Po pisavi lista »Jaunakas Zina« so nemška oblastva nedavno dovolila, da tri letonske ladje zapuste nemške luke, kjer so jih nemška kontrolna oblastva držala zaradi pregleda tovara. Danes so bile izpuščene druge štiri letonske ladje, ki prevažajo blago v nevtralne države.

In te parcele so se še pozneje delile, tako, da od njih človek danes ne more živeti.

V take in slične kmetijske in kmetijske probleme bi se morali vsi poglobiti in na teh temeljih zgraditi novo kmetisko zakonodajo, ki bi enkrat za vselej odpravila nedostatke pri temeljnem stanju naše države. —lar.

Pobijanje razdiralnih akcij v Romuniji

RIM, 22. decembra. Stefani poroča iz Bukarešte, da je romunska vlada posegla po najostrejših ukrepih proti vsem razdiralnim elementom, zlasti pa proti komunističnim agitatorjem, ki so menili, da lahko izkoristijo sedanji splošni mednarodni položaj v svoje prevratne namene. Sicer pa pri kmetih, ki predstavljajo ogromno večino romunskega naroda, komunistična propaganda ni dobila nikakršnih tal. Tudi med meščanstvom so komunisti redki.

ŠVEDSKI PROSTOVOLJCI ZA FINSKO

STOCKHOLM, 22. dec. Stefani. Prvi zbor švedskih prostovoljcev, močan več sto moč, je iz Stockholma odrinil na Finsko.

DOGODKI V ZRAKU

OSLO, 22. decembra. Reuter. Včeraj po poldne je bilo kakih pet ali šest milj od Listerja zapazjenih 24 letal, ki so letela proti zahodu. Pozneje so javili iz okoliša Stavangerja, da so tam tudi opazili veliko število letal.

LONDON, 22. decembra. Reuter. Včeraj je švedski radio poročal, da je odbor za obrambo proti napadom iz zraka porazdelil med prebivalstvom v ogroženih krajih brezplačno plinske maske. Doselej je bilo na švedskem porazdeljenih že milijon tri sto tisoč mask.

LETALSKA PROGA ITALIJA-BRAZILIJA

MADRID, 22. dec. Stefani. Ob otvoritvi letalske proge Italija—Brazilija preko Seville, je prejel Franco od Mussolinija iskreno sporočilo, na katero je španski zunanji minister takoj odgovoril.

Borza. Curih, 22. decembra. Devize: Beograd 10, Pariz 9,97, London 17,59, Newyork 44 7/8, Milan 22,50, Berlin 178,50, Praga 5,30, Budimpešta 3,35, Bukarešta 3,30.

Domači zapiski

Božično sporočilo dr. Mačka

V »Seljačkem domu« je za božič napisal podpredsednik vlade dr. Maček nekaj misli, kjer pravi med drugim: Hrvatski katoliški narod je skozi tisočletje pričakoval rojstvo Sina božjega, vseli poln nad in radosti. Letos ga pričakuje še z večjim upanjem in veseljem, ker je čakal ponovno rojstvo svoje mile domovine. Kakor je vse, kar se rodi, v početku šibko, brez moči, tako je tudi Hrvatska zdaj še neurejena. Izmučena je od svojega križevega pota, toda je — nezlomljiva. Tudi zdaj je kakor ob Kristovem rojstvu dosti Herodežev, ki bi radi udušili mlado b'no hrvatske svobode, kar jim pa ne bo uspelo. Bog bo čuval složni hrvatski narod, kakor je varoval božje Dete. Ob polnočnih zvonovih bodo tedaj letos naša srca še bolj živo udarjala, ker bodo pela tisočletno pesem o zori hrvatske svobode.

Dr. C. Marković pri dr. Mačku

Zunanji minister dr. Cincar Marković je obiskal dr. Mačka in bil z njim nad eno uro v razgovoru.

Dr. Ilić klicateljem Srbov

Centralizem, največji škodljivec Srbov, je padel in se ne bo več dvignil. Ljudje, ki so dvajset let jezdili na centralističnem konju, kriče zdaj, videč, da so konju vse štiri noge polomljene, kako je srbstvo v nevarnosti. Če ni uspel centralizem, da bi nagnal Hrvate v separatizem, ni ne bo tudi federalizem, ki jim prižna posebno individualnost. In če je znava posebno individualnost, in če je pred pravoslavnim patriarhom izjavil najvišji predstavnik Hrvatov, da zdaj lahko gremo v jugoslovanstvo, kako naj potem izgleda še nadalje ubiranje na srbske strune prav pri tistih, ki so Hrvatov očitati pomanjkanje jugoslovanskih čustev? Bila bi prava tragedija, če bi Srbi zapustili jugoslovanski teren v trenutku, ko Hrvati stopajo nani. S tem bi bila ogrožena srbska celina kakor država, ki jo je treba prav v teh trenutkih varovati v korist vseh Srbov. Hrvatov in Slovencev! piše v »Napredku« univ. prof. dr. Mihajlo Ilić.

Sofijski »Mir« o Jugoslaviji

Doslej je bila svoboda smatrana v Jugoslaviji kot nevarna za edinstvo države, ugotavlja gornji list. Zdaj so prišli do prepričanja, da brez svobode ni sporazuma. Nam je drago, da je prišlo do izprememb pri sosedu, ker smo prepričani, da bodo naši bratski odnosi še pristronejši, če se bo v splošni svobodi izrazila narodna želja.

Slovaki in Hrvatska

Slovaški zunanji minister univ. prof. dr. Ferdinand Durčanski je dejal, da so Slovaki zmerom gojili dobre odnose do Hrvatov. Imena mnogih hrvatskih in slovaških mož pričajo o skupnem sodelovanju vse prejšnje stoletje po l. 1848. »Prepričan sem, da zavest slovenske skupnosti, naslonjena na realne skupne interese, lahko pripomore k vzajemnemu sodelovanju in zagotavljanju tako Slovaške kakor Hrvatske.«

Srbska banovina in županije

Po vesteh »Slobodne misli« iz Nikšića prihaja delo ustanovitve srbske in slovenske banovine h kraju. V srbski banovini se bodo uvajale županije s sedeži sedanjih banovin. Tako bodo županijska mesta Cetinje, Sarajevo, Banja Luka, Skopje, Niš in Novi Sad.

Nemške šole na Hrvatskem

»Slawonischer Volksbote«, narodno-socialistično glasilo Nemcev na Hrvatskem piše, da je po prenosu prosvetnih poslov hrvatskemu banu dana pravica, odločati o manjšinskih šolah v banovini. »Ker spada to vprašanje med stvari, ki nas najbolj bole, napeto pričakujemo, ko se bodo tolmačili zakoni o teh šolah. Želje raznih neodgovornih vaških starešin, ki zahtevajo ukinjenje nemških oddelkov, ne bodo uspeli zaradi odpora domoljubnih nemških družin.«

sko, še boljše pa združno ustanovo za
boljšo in lažjo prodajo kmetijskega pridel-
ka. Kdor dobro pozna te kraje, ta dobro
ve, da se vsi kmetijski pridelki kljub dobri
kvaliteti prodajajo po najnižji ceni. Mle-
ko se že več let sploh niti ne kupuje
prodana živina, vino, sadje, gre od tude
največ preko mešetarjev in zato ni čud-
no, če je pri blagu, katerega prodaja kmeti
toliko razlike v primeri s praviimi cena-
mi. Pri tem je važno, da se vodijo že
več let med okoliškimi občinami (Sv. To-
maž, Sv. Lovrenc, Polenšak) in bansko
upravo v Ljubljani pogajanja za kredit
za novo osnovno šolo na Gomili. Čudno
je le to, da nasprotujejo vse okoliške
občine zidavi šole z izgovorom, češ da
ni za to zadostnega kredita. **Holc Franjo.**

Maribor

Nesorazmerne cene živine in mesa

Mesarji zatrjujejo, da ne živijo na račun drugih in da cene mesa niso pretirane

Pod tem naslovom je bil nedavno objavljen v »Večerniku« članek, ki vsebuje toliko netočnosti, da je Združenje mesarskih in klobasičarskih mojstrov v Mariboru primorano nanj reagirati ne samo v zaščito svojih članov, temveč tudi v javnem interesu.

Mnenja smo da bi se moral članek podpisati z imenom in z navedbo poklica in bivališča, če njegov članek prekoračuje naštevavanja ali poročanja suhoparnih dejstev.

Že navedbe o ceni živini ne odgovarjajo dejstvom. Kajti danes stanejo krave-klobasari, ki dajajo samo 30—35% mesa, od 250—350 za kg žive teže. dočim stanejo telice in poldebele krave din 4—5, pitani voli pa 5—6 din za kilogram žive teže. Za boljše razumevanje naslednje kalkulacije poudarjamo, da smo vzeli za podlago povsod srednje številke (povprečnice), kar je za tako kalkulacijo edino pravilno.

Potemtakem stane klavna živina sred-

nje kakovosti, ki tehta 450 kg, a din 4.50
din 2025.—

k temu pride 6.2% prometne-
ga davka 125.50
klavnina 75.—
gonjač in potni list 30.—
Izdatki pred zakolom znašajo

torej din 2255.50
450 kg težki vol da povprečno 45%
mesa, to je 202.5 kg a 9 din (povprečno
za več- in manjvredne dele) din 1822.50
8% kože (36 kg a 12 din) 432.—
3% loja (13.5 kg a 8 din) 108.—
očiščena čreva in vampi 30.—
jetra in pljuča 30.—

vse drugo spada med neporabne
odpadke

Mesar reši torej pri skrbni
prodaji din 2422.50
upoštevajoč nakupno ceno 2255.50
je dobiček din 157.—

Če se nadalje še upošteva, da se ta
dobiček razdeli na najmanj 3 dni in da

mora mesar med tem časom računati z
osušenjem mesa in z obratovalnimi stro-
ški (papir, najemnina, pomočniki), potem
si že vsak laik lahko izračuna, koliko
mesarju še ostane za preživljanje sebe
in družine.

Vsekakor pa se je mastni dobiček
150%, ki ga brezimenski članek dode-
ljuje mesarju, po zgornji strokovni kal-
kulaciji skrčil na borih 7%. Odločno mo-
ramo torej zavrniti sumničenje, da me-
sarski stan na račun drugih živi in dela
z ogromnim dobičkom. Oholnost, da je
danes uradnik in delavec primoran seči
po mesnati hrani, je nam le dokaz več,
da je meso v primerjavi z drugimi živili
ostalo še najcenejša hrana, to pa le po
zaslugi vestnih in socialno čutečih me-
sarjev, ki se proti naraščanju draginje
prav tako in iz istih razlogov borijo, ka-
kór vsi ostali stanovi.

Združenje mesarskih mojstrov in kloba-
sičarjev.

Obvestilo Glasbene Matice

Odbor »Glasbene Matice Maribor« ob-
vešča svoje članstvo, predvsem pa star-
še gojencev matične glasbene šole in
tudi ostalo njej naklonjeno občinstvo, da
je uprava »Sokolskega doma« lojalno in
z uvidevnostjo ocenila sedanje težavno
društveno stanovanjsko vprašanje in z
ozirom na nemoteno delovanje glasbene
šole odločila izpraznitev društvenih
prostorov do konca tekočega šolskega leta,
do katerega časa se bo, kakor odbor
»Glasbene Matice Maribor« z vso upra-
vičenostjo pričakuje, to vprašanje ugodno
rešilo v zadovoljstvo in prosep »Glas-
bene Matice Maribor«, zlasti pa matične
glasbene šole.

Podjetje ustanovljeno leta 1868

Dar trajne vrednosti
jedilno orodje
od urarja

M. Jäger-jev sin

Strokovna in solidna postrežba
Prodajamo tudi na obroke
brez povziranja cen

m Ljudska univerza. Odpovedano je pre-
davanje dr. Luja Thallerja o zgodovini me-
dicine in pa predzgodovinske dobe.

m Mesnice bodo v nedeljo odprte samo
dopolodne — in ne ves dan, kakor smo bili
v sredo pomotoma obveščeni.

m Velika poneverba. Neka mariborska
cavarovalnica je ovadila sodišču svojega
bivšega ravnatelja, ker jo je oškodoval
za okoli 100.000 din.

Božične želje najrevnejših

»Ni ga bilo namreč ubožca med
njimi: kajti kolikor jih je bilo, ki
so imeli njive ali hiše, ti so jih
prodajali in so prinašali izkupiček
in pokladali apostolom pred noge;
in oddelilo se je vsakemu, kolikor
je potreboval.«

Sestre in bratje ste največjega člove-
koljuba našega tisočletja. Človeko-
luba, ki je dal vse svoje imetje, ki je
trpnoval samega sebe in ki je še prav
posebno skrbel za tiste največje reveže,
ki jih je ostali svet že zavrgel.

Tudi Več. sestre in Vič. bratje skrbijo
za reveže. Dajate jim kruha in dajate
jim tudi gorko kosilo. Toda vse to je
prav za prav le Vaša posredna dobro-
delnost; k osebnemu žrtvovanju pa spa-
da po zgledu velikega Vašega Asiškega
vzornika še veliko več. In sicer vsaj to-

m Posesiva iz rok v roke. Trgovec
Ivan Horvat s Pobrežja je na javni dražbi
kupil hišo posestnika in gostilničarja Fran-
ca Kreuha na Aleksandrovi c. 79 za 354
tisoč 500 din. Lesni trgovec Josip Belaj
od Sv. Lovrenca na Pohorju je tudi na
javni dražbi kupil od posestnika Adal-
berta Kranerja polovico posestva pri Sv.
Lovrencu na Pohorju za 45.000 din.

Damsko svilen o maco perilo pletenine,
nogavice, šale itd. Vodimo kvalitetno blago,
nizke cene Damska in moška modna trgo-
vina A. Hedžet, Maribor, Aleksandrova 9

m Iz železniške službe. Za kontrolorja
na postaji Maribor—Studenci je preme-
ščen Karl Kokot iz Pragerskega.

m Novi profesorji. Za profesorje so po-
stavljeni v Mariboru suplenti Viktor Smo-
lej, Gabrijel Perpar, Mavricij Zgonik in
Ivan Bombek.

m Božične razglednice v narodnih mo-
tivih kupite v knjižarni Tislovne zadruge,
Maribor, Aleksandrova c. 13, tel. 25-45.

m Profiluberkulozni dinar je v mesecu
novembru 1939 dosegel vsoto 531.661,50
din, ki je namenjena za zgradbo ozir. na-
kup doma za jelične bolnike v Mari-
boru.

m Za božičnico na klasični gimnaziji
je tudi letos bogato prispevala tekstil-
na industrija Marko Rosner. Ravnatelj-
stvu je dostavila 204 izdelane srajce za
učence in 10 učenkam blaga za obleke.
Ravnateljstvo se blagemu dobrotniku v
imenu obdarovancev iskreno zahvaljuje.

m Za izdatno podporo lepo uspele bo-
žičnice v Kamnici najtoplejša zahvala: kr-
banski upravi, CM podružnicama, Mari-
bor in Kamnica, Slovenski straži, kr. šol.
odboru, občini, prosvetnemu društvu in
Kmetijski posojilnici v Kamnici, tovarnoma
M. Rosner in Freund, Nabavljalni zadru-
gi drž. nam. v Mariboru, mariborskim in
kamniškim trgovcem in številnim zasebni-
kom. Vsem: »Prisrčni Bog plačaj!« Šolsko
upraviteljstvo.

Božiček prinaša: Otroško perilo,
nogavice, rokavice, šale, opce, puloverje
id. A. Hedžet, Maribor

m Tatvina smuč. Prokuristu Leonu Ko-
šanu je nekdo iz kleti v Cankarjevi ulici
št. 84 ukradel otroške smuči in bambusove
palice.

m Popadljiv pes v Melju. Zadnje dni so
vedno bolj pogosti primeri, da neki pes
v Predilniški ulici napada tovarniške de-
lavce, ki se vračajo iz tovarn. Včeraj je
ta pes ugriznil tovarniško delavko Ma-
rijo Udovčevco in ji zelo močno ranil
desno stegno.

liko več, da vsaj zdaj za Božič, za naj-
večji praznik krščanstva in človečan-
stva ne bo v Mariboru niti enega Vaših
vsakdanjih gostov, za katerega ne bi bil
letošnji božiček tudi drugače poskrbel.
Ne pustite jih več na pol nagih in razca-
panih. Sami preskrbljeni pod varno stre-
ho, mislite, kako tudi tem brezdomcem,
potikajočim se po hlevih in skednjih, pri-
pravite vsaj streho za silo. Trenutno naj
se ta Vaša skrb omeji vsaj na sv. več-
er. Privoščite jim kje v topli sobi vsaj
en večer, ki naj bo tudi za nje sveti več-
er.

Č.č. sestre in bratje! Bili ste mojstri
pri ustanovitvi in postavitvi svojih ob-
čudovanja vrednih veličastnih stavb.
Pojdite in bodite tudi v še večji skrbi
za največje reveže taki mojstri.

Vaš božiček,

Življenjska jubileja Anice in Ivana Aščiča

Včeraj je slavila ga. Anica Aščičeva
petdesetletnico, dne 28. t. m. bo pa slavi-
njen življenjski drug šestdesetletnico
svojega življenja. Oba sta znana po vsem
Mariboru in daleč naokrog po svojem
kremenitem narodnem značaju in delu.
Ga. Aščičeva je ena izmed najbolj agilnih
delavk v naših ženskih, obrambnih in
dobrodelnih društvih. g. Aščič je pa zvest
delavec in podpiratelj vseh naprednih
organizacij in znan ljubitelj glasbe ter
sploh vse umetnosti. Delo, ki sta ga v
svojem plodonosnem dosedanjem življe-
nju izvršila skupno ali vsak na svojem
področju, bo ostalo še dolgo zapisano v
razvoju povojnega Maribora. Naj bi bilo
prav tako bogato tudi v prihodnjih letih
njunega življenja!

Pri nakupu daril ne misli vedno na
praktičnost — lepa doza za puder iz dro-
gerije KANC napravi gotovo tudi veliko
veselje!

* Najlepši nakit za božično drevo pri
Zlati Brišnik.

* KLOBUKE kupite najceneje pri Vlad-
ku Babošek, klobučarju, Maribor, Vetrinjs-
ka 5.

* Kje se oglašim pred vsakim potova-
njem? Pri »PUTNIK-u«! Tam lahko že 2
dni pred potovanjem nabavim vozno karto
po originalni ceni, opozorijo me na vse
možne popuste, sestavijo vozni red in
dajo vse potrebne informacije. Na ta način
se izognem nervozi pred odhodom vlakom
in gneči pred kolodvorsko blagajno in
potovanje mi postane pravi užitek!

* Tudi letos najizbranejša darila v
svinčenem kristalu in umetnem porcelanu
pri Zlati BRIŠNIK.

Kino

* Grajski kino. Danes najboljša opereta
»Lumpacij Vagabund«. Božični spored »Pari-
da se ne zaljubiš«. Hans Moser, Carola
Hoen. Smeh, zabava.

* Esplanade kino. »Neznani junaki« z
Wallace Beery-om. Božični spored »Verdi«.
največji glasbeni in pevski film z Benjamin
Gigli-om in Marijo Cebolari.

* Kino Union. Do vključno sobote
»Skrivnostna ulica« je film silnega dra-
matskega dejanja in napete vsebine.

* Zvočni kino Pobrežje 23. in 24. dec.
večfilm »Chicago v plamenu«. 25. in 26.
dec. prekrasni film »Blago Džingiskana«.
Predfilm — šala: Buster Keaton čarobnik.

Mariborsko gledališče

Petek, 22.: Zaprtlo.
Sobota, 23.: Zaprtlo.
Vesel Božič v mariborskem gledališču. Po-
leg zabavnih popoldanskih predstav na božič-
ni in Stefanov praznik se letošnji božiček
predstavi kar z dvema novostima: zvečer bo-
žičnega dne pride na vrsto krst Rasberger-
jeve operete »Zaroka na Jadranu«, na Stele-
no zvečer pa v Gorinškovi priredbi tudi na
velikih odrih znana vesela trodejanka »Kon-
to X«.

Smučarska poročila

(»Putnik«, Maribor, 22. dec.) —12
Pohorski dom — Mariborska koča: —12
C, zapadni veter, jasno, 10 cm snega s
trdo skorjo.
Kotlje — Rimski vrelci: —14 C, jasno,
mirno, 16 cm snega s trdo skorjo, snež-
ne razmere na cesti zelo ugodne.
Peca: —13 C, jasno, mirno, 20 cm prašča
na podlagi 40 cm, smuka odlična. —13 C,
Ruška koča — Sokolski dom: —13 C,
jasno, mirno, 10 cm zrnatega snega.

Sam
danes

do 19. ure

sprejemamo velike in
male oglase za

božično številko

Zanimivosti

Juan Fernandez čaka „modernega Robinsona“

Namišljeni raj v Tihem oceanu — V boju s kiti in milijoni podgan — Bivaljšče Johanna Ortha?

Sedem sto kilometrov daleč od čilske obale leži otok, ki ga je 1566 odkril Juan Fernandez in se poslej imenuje po njem. Ko je morjeplavec prišel tja, ni mogel na kopno, dokler ni postrelil množico kitov, ki so ležali ob obali. Na otoku je Fernandez uredil kozjo farmo, ki jo je pa kmalu opustil in odjadril.

Sto in štirideset let kasneje je prišel na samotni otok angleški mornar Selkirk. Ko se je z neko angleško ladjo vozil ob otoku, se je dal izkrcati, misleč, da bo na njem našel srečo. In Selkirk je bil tisti, ki je dal avtorju Robinsona gradivo za slo-vito delo, ki ga poznaajo in čitajo radi vedno znova otroci vseh narodov sveta.

Dve stvari sta v »Robinsonu« netočni, namreč, da je ta prišel na otok po brodomu, druga, da se je Robinson vrnil v domovino kot bogat mož. Sam Selkirk ni ostal dolgo na otoku, ki je potem dolgo časa sameval. Okrog 1750 so začeli Španci nanj deportirati kaznjence. Otok, ki ga je pisec Robinsona opisoval kot raj, je postal pekel za nesrečneže, ki so jih pazniki gonili na verigah na delo...

Otok Juan Fernandez je bil 1837 ponovno izprazen. Kmalu nato ga je dala čilska vlada zasesti. Da bi ne ostal brez koristi in pust, so ga ponujali v zakup. Toda, treba je bilo mnogo zatajevanja, da se je človek podal na delo v takšno samoto. Bilo je nekaj idealistov, pa tudi spekulativcev, ki so poizkusili na otoku srečo, a so kmalu pobegnili.

Leta 1877 se je naselili na otoku Švicar Alfred de Rout, ki so ga mnogi imeli za

zginulega avstrijskega nadvojvodo Salvatorja — Johana Ortha. Juan Fernandez je najel zemljo za letnih 1599 dol. Pripe-ljal je s seboj mnogo kolonistov, blaga in govedi. Prvo njegovo delo je bilo, da je pregnal z otoka cele vojske podgan. Pobil jih je na milijone. Bil je dober organizator, obenem pa poštar, sodnik, učitelj, upravitelj pokopališča in luški kapitan. Ko je 1905 umrl so ostali njegovi lju-

dje le še nekaj časa na otoku.

Zatem so prišli na Juan Fernandez še drugi zakupniki. Zadnje čase je neka družba lovila tam želve, nabirala školjke in ptičja jajca. Zdaj je otok spet prazen in čaka na »modernega Robinsona«, ki bi se hotel žrtvovati in uiti svetu v samoto srednjega ogromnega prostranstva Tihega oceana.

Murmansk, ruska baza za boje v Petsamu

Razen Vladivostoka na krajnem Vzhodu, ki je zelo oddaljen od proizvodnih središč Rusije, nima ta velesila povoljnega izhoda na svetovno morje. Arhangelsk na Belem morju je nad pol leta zamrznjen, leningrajska luka tudi zaledena, edino pristanišče, ki je zaradi Zallivskega otoka prosto, je Murmansk.

Pred 1915 je bila obala Murmanska na visokem severu še pusta. Le nekaj ribiških kolib je stalo tamkaj. Prvih 14 hiš so postavili l. 1923. Mesto se je naglo množilo in skoro doseglo 1932 leta 14.000 prebivalcev. Prvi dovoz blaga za izvoz na Atlantik je začel po 1923, po železnici, ki so jo zgradili avstrijski in nemški vojni inženirji. Lesene hiše so zamenjali z zidanimi. 1327 km dolgo progo iz Leningrada do Murmanska so napravili dvotirno.

Ob Murmansku se je poleg živahnega pomorskega prometa razvil tudi najbogatejši ribolov v vsej Rusiji. Dnevno nalove tam do 2.000 ton rib. Posebna tovarna odpremlja vsak dan za Leningrad na sto vagonov po 10 ton soljene, posušene ali na ledu konservirane ribe. Delo je pri tem tako pospešeno, da je riba že po dveh urah pripravljena za prevoz.

Tovarne v Murmansku proizvajajo vsak dan 10 do 15 ton ribjega olja. Ostanke od glav in repov rib uporabljajo za krmo živine. Zelo se je razvila tudi lesna industrija in fabrikacija joda. Murmansk je izvozna luka za dragoceno kožuho vseh vrst in apatit, ki ga kopljejo v Kirovski planini na polotoku Koli, in ki je kot superfosfatno umetno gnojilo glavno bogastvo tega kraja.

Ciceroni in turisti „večnega Rima“

Ciceroni, ki vodijo turiste po večnem mestu, doživijo marsikdaj zabavne stvari. Tako je nekoč razlagal izletnikom neki cicerone o velikem požaru, ki je uničil Rim samo zaradi pohlepnosti krvo-ločnega cesarja, ki ga noče imenovati.

Neka turistka se je oglasila:

— O, saj vem. Bil je to Emil Janings!...

Nekoč je pripovedoval cicerone izletnikom, da je treba iskati stari Rim 15

metrov pod zemljo. Pa se je oglasila neka Angležinja:

— Slišite, ali se ljudje, ki so živeli spodaj, niso zadušili?

Skupina radovednih Američanov je drvela po stopnicah Kapitola in jedva utegnili slediti besedam spremljevalca, ki je razlagal Michelangelova dela, po katerega načrtih je Kapitol zgrajen.

— Prav tako kakor Bela hiša v Washingtonu! je modrovala neka gospodična iz Novega sveta...

V dvorani vatikanskega muzeja je nekoč klečala ženica pred kipi velih nered in kentavrov. Pristopil je iz družbe izletnikov duhovnik in pošepetal ženi:

— Saj to so pogani, pa jih molite!

— Nemogoče, pa v papeževem dvoru? je zardela ženica in odhitela osramočena čez prag.

Izletniki so se ustavili pred Rafaelovo sliko o Kristovem pokopu. Ciceronu se je mudilo, pa je v naglici dejal:

— To je Rafaelov pogreb!

— Zakaj pa ima avreolo okrog glave? je vprašal nekdo.

sem prišel sem, nisem imel namena samo pogledati, če si še živ in kako se ti godi.

— Kakšen namen si potem še imel?

— Pogovoriti se s teboj, če ne bi bil voljan odkupiti si rešitev?

— Odkupiti? Prišel si trgovat.

— Nekako tako.

— In cena?

— Bila bi dvojna. Prvič slovesna odpo-ved združitvi z Joro in drugič skrivnost, ki vaju veže z Yagirijem Seonijem.

— Ha-ha-ha... se je zakrohotal Mahabali. »Posebno skromen nisi.«

— Ako si tako zelo plemenit, da ti je zvestoba do Yagirija dragocenejša kakor lastno življenje, potem je odkupnina, ki jo terjam, res visoka. Toda o tem dvomim.

— Tajenje ni najboljšo orožje. Z njim si ne izvojuješ rešitve iz te mišje pasti. Govoriva kot moža!

— S teboj bom govoril tako, kakor se bo meni samemu zdelo.

— A samo kadar bom jaz hotel.

— Ne verujem, da boš še dolgo sam odločal o tem.

— Blagor ti, ako je tvoja vera res tako trdna.

— Nikoli ne bom nehal verovati, da boš igro, ki si jo zaigral, nazadnje le ti sam izgubil.

— Samo tega ne pozabi, da si jo prvi

ADMIRAL LORD CHATFIELD
minister za koordinacijo angleške narodne
obrambe je v govoru po radiu naglasil,

da »Nemčija še ni začela s pravo vojno, ker ni gotova uspeha. Nemčiji je potrebna čim krajša vojna, zato bi rada odsekala angleške vojne ladje od njihovih oporišč. Čast hrabrim angleškim posadkam, ki so pripomogle, da je Anglija še vedno ostala gospodarica na morju.«

Aleksander Dumas starejši je bil v pariški družbi znan porogljivec. Ko so ga nekoč povabili z gospodom Vaubandom, s katerim sta bila sprta, na banket, je Vauband zaprosil gostitelja, naj mu oprost, toda prišel bo samo tedaj, če bo Dumas pri mizi samo enkrat govoril.

Dumas je pristal na to. Vauband se je čutil sigurnega, pa je sam razmetaval okrog svojo duhovitost. Dumas je molče sedel na svojem stolu. Ko so servirali zadnjo jed, se je opravičil Vauband od svoje dame z besedami, ki so se mu zdele duhovite:

— Pardon, ali zdi se mi, da sem pospravil že toliko pašt, kolikor je Samson pobil Filištejcev!

Dumas ni mogel molčati, pa se je oglasil: — Da, in z istim predmetom — oslovsko čeljustjo!...

— Potegni previdno, gre za zob modrosti!...

FRANCOSKI ADMIRAL DARLAN

je prispel v London, kjer je imel z Winstonom Churchillom in drugimi odličniki

angleške admiralltete važne sestanke. Darlan prihaja v posebni misli, ki bi naj pripomogla k še večji poglobitvi uspešnega sodelovanja zaveznikov na morju.

MARIJ SKALAN:

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI

42

»Ali je to res ljubezen? Sprva gotovo ni bila. Jora je lepa, toda po vsem svojem značaju nasprotna mojim mislim in težnjam. Privlačevalo me je njeno telo in to, da je Seonijeva hči. Toda sedaj, ali je ne ljubim zares? Da, najbrže bo to čustvo resnična ljubezen. Kako čudno: treba je šele ljubosumnosti, da se nam srce popolnoma vname. Ako se mi ne bi upirala in ne bi silila za Ramasom, je najbrže nikoli ne bi ljubil. A prav zato mu je ne pustim! Nikdar in nikoli!«

Stisnil je pesti in sovraštvo resnične ljubosumnosti ga je vsega tako prevze-lo, da bi bil zmlel svojega tekmeca, ako bi bil tisti trenutek v njegovi bližini. Med tem premišljevanjem se mu je zadelo, da sliši nad seboj korake. Pri-slušnil je. Da, nekdo je hodil po jekleni stopni plošči.

»Rešitev!« mu je šinilo v glavo. Planil je s postelje in zaklical na ves glas: »Rešite me! Ujet sem!«

»O rešitvi se bova prej temeljito po-govorila.« mu je odgovoril od prezračevalnika glas, ki ga je Mahabali takoj spoznal: bil je Ramasov.

»Izpusti me, pes!« je siknil Mahabali. »Ali si že kdaj slišal, da je tisti, ki je nekaj prosil, zmerjal?« je dejal Ramas mirno.

»Jaz te ničesar ne prosim, ampak ter-jam!«

»Potem boš terjal še zelo dolgo. Prišel sem prezgodaj. Naj bo, pa grem.«

»Počakaj!« je zarjul Mahabali.

»Čemu?«

»Izvedeti hočem, zakaj te še ni vraz vzel. Ali si ne upaš v Rayanipur? Strahopetec.«

»Bil sem pravkar gori.«

»Ali si povedal Seoniju, kaj si storil?«

»S tem nisem imel časti govoriti,« je odgovoril smeje se Ramas.

»Torej si le strahopetec.«

»Kakor misliš. Vrnem se, ko boš pri-pravljen govoriti z menoj tako, kakor se spodobi jetniku z ječarjem.«

»Kaj neki naj bi si midva še poveda-la?«

»Morda veliko več, kakor bi utegnil uganiti.«

»Zelo sem radoveden.«

»Potem ti lahko že sedaj povem. Ko

začel ti. Jaz jo le nadaljujem, in kakor vidiš, z večjim uspehom.«

»O uspehu bo mogoče govoriti šele na koncu.«

»Potem počakajva na ta konec! Pre-mišljuj dalje, dokler se ne vrnem. Upam, da boš tedaj bolj pripravljen na sklepa-nje pošteno kupčije.«

»Upam, da se ne bova videla več na tem mestu.«

»Kakor misliš. Zdravstvuj!«

»Pes!« je siknil Mahabali in potem po-slušal, kako so se Ramasovi koraki od-daljili in nazadnje popolnoma utihnili. V temnem, jeklenem podzemlju je zavla-dala zopet popolna tišina. Inženir je sli-šal le še svoj lastni, nemirni dihanje in utrip srca.

Ramas se je vrnil v knjižnico in skrb-no zaprl za seboj vsa vrata. Bil je ne-koliko nejevoljen, da pri Mahabaliu ni dosegel željenega uspeha, vendar je bil prepričan, da se bo jetnik nazadnje le vdal in mu povedal tisto, kar mu je bilo sedaj najvažnejše poleg skrbi za obudi-tev očeta. Škoda se mu je zdelo le časa, ki ga bo moral izgubiti.

Skoraj ob istem času, ko se je Ramas v podzemlju pogovarjal z Mahabaliem Patno, je pa sedel Hampur Kamthi pri Chasiju Khanu.

(Dalje jutri.)

Pletenine drže toplota!

Pri 12° mraza Vas ščiti pulover ali volnen telovnik, rokavice ali tople nogavice lahko vsak potrebuje. Pletena ruta ali kapuca bo vsakemu v veselje. Da osrečite vsakogar, darujte naše pletenine!

C. Büdefeldt

Maribor, Gosposka ulica 4-6

Sport

Smuški tečaj v Ribnici na Pohorju

Mariborska zimsko-sportna podzveza bo priredila v času od 24. decembra do 6. januarja v okolici Ribnice na Pohorju smuški tečaj v klasičnih disciplinah. Tečaj bo vodil naš najboljši skakalec Fran Pribovšek iz Ljubljane, ki spada med najboljše jugoslovanske reprezentante v klasični kombinaciji, ki je ponovno z uspehom nastopal tudi v mednarodnih kon-

kurencah.

Skakači in tekači, ki se nameravajo tečaja udeležiti, naj se prijavijo pri vodji tečaja v gostilni Pur v Ribnici na Pohorju. Za oskrbo udeležencev je sicer preskrbljeno, vendar pa se priporoča, da prinesejo tekmovalci s seboj odeje, da se jim tako znižajo stroški za prenočišče.

STTC DRŽAVNI PRVAK V TABLE-TENISU

V Zagrebu se je ob velikem zanimanju občinstva odigral finale državnega prvenstva v table-tenisu ob sodelovanju 11 klubov, dočim sta dva izmed plasiranih klubov odstopila. Slovenski table-teniški sport sta v finalu zastopala Hermes in Mladika. Državno prvenstvo si je ponovno osvojil STTC iz Subotice, na drugo mesto pa se je plasiral ljubljanski Hermes.

s ISSK Maribor (zimski sport). Tehnični vodja poziva vse člane, ki se bodo udeležili tečaja v Ribnici na P., na sestanek, ki bo jutri, 23. decembra, ob pol 18. pri Kirbišu.

s Na konferenci v Budimpešti, 13. in 14. januarja 1940, kjer se bo razpravljalo o srednjeevropskem in podonavskem cupu, bosta zastopala Vrhovno nogometno zvezo dr. Andrejevič in Kika Popovič.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih vane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 9.— Družbe prekladi dopisovanja in zemitovnjaški oglasi din 1.— po besedi Najmanjši znesek za te oglase je din 10.— Debelo tiskane besede se računajo dvolno. Oglasni javek za enkratno objavo znaša din 2.— Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma ga se vpošlata v listu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse bismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din

Razno

NOGAVICE

(lastni izdelki) rokavice, volna, odeje, koče, zimsko perilo pletenine, najcenejše »Mara«, trgovina A. Oset, Koroška c. 26 (bolje tržnice). 9879-1

NAJCENEJE

pošilja v incenzivno petkilo-gramske pakete s salamami, prekajenim mesom »KAVA-IR«, Gosposka 28. 12152-1

NE POZABITE

si nabaviti najboljšo vino v gostilni »Prešernova klet«, Gosposka ulica. 12299-1

POZOR!

Sanke vseh oblik, prvovrstna domača izdelava. Vam nudi kolarstvo Slavko Krabonja, Maribor, Aleksandrova c. 19. 12391-1

DOBRO VINO

za božične praznike od 5 litrov naprej, liter 7 din. Praprotnikova ul. 29. Krčevina. 12458-1

Kupim

DECIMALNO TEHTNICO dobro ohranjeno, kupim. Naslov pustiti v oglasnem oddelku »Večernik« pod »Tehtnica«. 12465-3

Prodaj

BUKOVA DRVA

cepana, popolnoma suha, več klastri naprodaj. Celofiga, Bresčernica. 12455-4

HARMONIKA

5-vrstna, poceni naprodaj. Hoinik, Aleksandrova c. 12. 12460-4

Stanovanje

STANOVANJE s tremi sobami in kuhinjo v prvem nadstropju v centru Maribora takoj oddam. Vprašajte v oglasnem oddelku »Večernik«. 12466-5

Soba odda

SOBO. lepo sončno, prazno takoj oddam. Taborska 20. 12461-7

NA VSO OSKRBO

takoj sprejem gospoda. Meljska 29. 12462-7

Kam, kje?

PRI PLAUCU

igra dnevno damska kapela. 12377-17

ZA BOŽIČ!

Za vsakega dobro in poceni ima vsakovrstno meso in se cenjenim odjemalcem priporoča Marčič, mesar. Pohorska 5. 12441-17

Naznanjam

da sem cene mesu znižal:

1 kg govedine samo 6—8 din
1 kg telečine samo 6.— din
1 kg svinjetine samo 10—12
1 kg prekajenega samo 14-16
1 kg slanina samo 14.— din

STOJNICA POLANEC

v Strossmalerjevi ul., Maribor

LUTKOVNI VOZIČKI

Din 144-
172-
192-
Din 196-
214-
286-
BOGOMIR DIVJAK
Ulica kneza Koclja 4

Aka

želite oglaševati,
pokličite telefon:

25-67

Najlepše božično darilo

MALI CONTINENTAL

5 letno jamstvo!

IVAN LEGAT,

MARIBOR, Vetrinjska ulica 30
tel. 24-34

podružnica: LJUBLJANA, Prešernova ulica 44, telefon 26-36

STOJALA

za božična drevesca

velika izbira pri

PINTER & LENARD, Aleksandrova c. 34

V Mariboru ima največji uspeh »Večernikov« oglas!

Dotrpela je danes po kratki muke polni bolezni moja nad vse ljubljena soproga, oziroma mati, gospa

Pavla Debelak

soproga železničarja

v 42. letu starosti.

Blago pokojnico bomo položili k večnemu snu v soboto, 23. decembra, ob 16. uri na Magdalenskem pokopališču v Pobrežju.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v sredo, 27. decembra, ob 7. uri zjutraj v Magdalenski cerkvi.

Maribor, Poljčane, Slatina Radenci, Šmarje pri Jelšah, Graz, Leoben, 21. decembra 1939.

Ivan, soprog, Marica, hčerka ter vse ostalo sorodstvo.

Naznanjamo tužno vest, da se umrl naš ljubljani soprog, oče, stari oče, gospod

From Vekoslav

šolski upravitelj v pokoju, odlikovan z redom sv. Save V. stopnje

Pogreb blagopokojnega bo v soboto, ob 15. uri na Pobreškem pokopališču.

Maša zadušnica bo v Stolni cerkvi dne 27. decembra 1939, ob 7. uri.

Maribor, 22. decembra 1939.

Zalujoča soproga Elizabeta, Zora, Nada, Slavko, otroci in ostalo sorodstvo.